

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2009-3060065

Projektnamn KULING	Diarienummer 2009-3060065
-----------------------	------------------------------

Slutrapport genomförande

Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projektidé och framkomna resultat.

Det finns en stor grupp människor som upplever sig utestängda från arbetsmarknaden i dag, människor med olika typer av funktionsnedsättningar och människor som av annan anledning har svårt att komma ut i arbetslivet.

Projektets idé hade flera syften varav ett var att skapa nya vägar för dessa gruppers inträde på arbetsmarknaden via arbetsträning och arbetslivsinriktad rehabilitering, företrädesvis i Kulturarvets verkstäder. Genom att bygga upp sociala företag kring Kulturarvets verkstäder såg man möjligheter för dessa grupper att kunna återgå i arbete igen.

Kulturarvet är en verksamhet där det i huvudsak bedrivs vård av gamla kulturföremål och låg sedan tidigt 80-tal under Nordiska museet. Verksamheten var ett samarbetsprojekt med dåvarande Länsarbetsnämnden i Dalarna och skulle fungera som en arbetsplats för människor med olika funktionsnedsättningar. Nordiska museet beslöt att avsluta det samarbetet 2008 och ville då överlåta verksamheten till Falu kommun. Falu kommun hade ingen ambition att driva detta vidare ensam så istället startades en ekonomisk förening där Falu kommun blev en av tre intressenter/delägare. Det var dålig lönsamhet i verksamheten och på våren 2010 lade man ner den ekonomiska föreningen. Vid den tidpunkten var då Projekt Kulturarvet - en väg till socialt företagande (projekt Kuling) igång så Falu kommun gick in och tog hela ägaransvaret i avvaktan på att projektet skulle arbeta vidare med möjligheten att hitta nya intressenter för ägarskap. I uppgiften låg också att sprida kunskap om den individ- och samhällsnytta som de sociala företagen utgör.

Man kan säga att det primära arbetet i projektet handlade arbetslivsinriktad rehabilitering.

Att Kulturarvet skulle omvandlas till ett socialt företag var inget som var påkommet från personalen själva utan ett initiativ som kom från politiken i kommunen. Syftet var att verksamheten skulle leva vidare utan inblandning från det offentliga. Personalen på Kulturarvet (alla med olika typer av funktionsnedsättningar) tillsammans med presumtiva entreprenörer ur projektets deltagargrupp var tänkta att på så sätt driva verksamheten själva. En del av projektinnehållet kom därför att bestå av insatser för att tillskapa engagemang/intresse hos de som redan hade sin anställning på Kulturarvets verkstäder. Detta genomfördes via olika utbildningsinsatser och genom studiebesök på andra sociala företag för att visa på goda exempel.

Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2009-3060065

- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Den höga arbetslösheten bland gruppen funktionshindrade och andra grupper som av olika skäl har haft lång frånvaro från arbetsmarknaden har varit i fokus under hela projektiden. Vi blev dock tagna på sängen av konditionen hos deltagarna som kom till oss, hur dåligt många mådde, psykiskt och fysiskt, och vilka små egna resurser många hade till sitt förfogande för att hantera sin situation. Detta trots att man kunde vara inskriven på arbetsförmedlingen med ett hundra procentigt arbetsutbud.

Genom informering och utbildande insatser tillsammans med praktiska erfarenheter har projektet vänt sig till gruppen som befunnit sig i utanförskap och även riktat sig till politiker och tjänstemän på kommunal nivå för information. 238 personer har varit inskrivna i projektet och av dessa har 35 st gått vidare till arbete. Att siffran inte kom att bli högre tror vi beror på två saker, dels att de flesta som kom till projektet var i så dåligt skick i en omfattning som vi inte riktigt kunnat föreställt oss, dels att den reguljära arbetsmarknaden i dag ställer så höga krav på individen, du ska vara välutbildad, du ska kunna arbeta fort och effektivt och du ska vara social och bidra med gott klimat på arbetsplatsen, krav som ytterst få av våra deltagare kunde möta upp i. Ytterligare ett skäl kan också vara att det är ont om enkla arbeten i dag. Arbeten som inte kräver förkunskaper, inte kräver utbildning och som heller inte gör anspråk på alltför höga fysiska och sociala skickligheter.

Projektet bedrev utbildning i socialt företagande bland deltagarna på grundläggande nivå och fördjupade utbildningsinsatser för de som ville testa någon affärsidé. Till det kom också studiebesök på andra sociala företag som var en mycket uppskattad aktivitet och många gånger det som blev avgörande för att man kom att engagera sig för socialt företagande eller inte.

Trots detta så visade det sig att utbildningskonceptet inte var möjligt att utveckla vidare. Det kom att krävas för mycket av deltagarna i utbildningen. Som tidigare redogjorts för så var det inte rätt målgrupp att leta entreprenörer bland. Dock uttryckte många önskemål om att få arbeta i ett socialt företag, som organisation var det tilltalande med den värdegrunde dessa vilade på, och den acceptans som fanns för individens behov av att få arbeta hundra procent av sin egen förmåga. Man ville dock inte genom ägarskap tvingas ta ansvar och ekonomiska risker.

Nya möjligheter uppstod när vi stället började diskutera att starta ett personalkooperativ som då skulle utrustas med en professionell ledning. Det gjorde att vi kunde infria önskemålen om anställning och delaktighet utan krav på att arbeta fram nya affärsidéer och att ta ett ekonomiskt risktagande.

Det saknades dock grundläggande kunskaper i ämnet socialt företagande, hur byggs sociala företag upp? På vilka grunder vilar de? Vad innehåller de för arbeten och vad krävs för att driva dessa? Detta trots att sociala företag rent allmänt sett var ett etablerat verktyg för att få människor med lång arbetslöshet att återgå i arbete. Det fanns vid projekt start inget sådant företag registrerat i Falu kommun. Dalarna som län var heller inte överrepresenterat på området. Projektet upptäckte snabbt att den okunskapen fanns så väl bland allmänheten som hos våra politiker och tjänstemän i Falu kommun. Ett av projektmålen var att utbilda och informera om socialt företagande varför en stor satsning kom att ske genom strategiskt påverkansarbete. Projektet anordnade seminarier och lunchträffar där det bedrevs studiecirkel i ämnet samt skrev nyhetsbrev som kom ut varannan månad och innehöll information om projektets fortskridande men också lokala och nationella aktiviteter på temat socialt företagande. Den kunskaps-spridning lyckades så bra så Falu kommun kom att anta en "Policy för sociala företag i Falu kommun" (KSO514/12). Där uppges att Falu kommun skall

stödja start av sociala företag för att bidra att människor med olika funktionsnedsättningar och andra grupper med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden ska ges möjlighet att komma i arbete.

Som ett överordnat resultat finns Kulturarvets ombildande till ett socialt företag. Den 1 januari 2013 gick Kulturarvets verksamhet över till det nystartade personal-Kooperativet Arbetslivscentrum i Falun, ekonomisk förening. Därutöver startades ytterligare två sociala företag varav ett redan är i gång, Dala arbetsrehab, ekonomisk förening samt ett Rättsvisecafé som är under uppbyggnad. Projektet har också bistått med mentorskap till det sociala företaget Lighed service, ekonomisk förening som nu är igång med tre anställda.

Genom dessa aktiviteter har vi i stort uppnått de mål som var satta i projektet. Det vi inte lyckades med var att skapa det nätverk bland företagarna på Ingarvet, som var ett av målen. Vi tror att vi skulle ha uppnått helt andra resultat om vi hade påbörjat den processen i dag. Anledning är att under de dryga tre åren projektet pågått har det skett en stor medvetenheten om socialt företagande, dess grunder och den individ- och samhällsnytt de utgör.

Projektet kom stället att starta ett annat företagsnätverk som vände sig till de som delvis var i gång och ville ha lite draghjälp eller som fått kunskap om socialt företagande och kände att de hade någon affärsidé de ville utveckla i ett socialt företag. Vi riktade oss här utanför projektet och bjöd in allmänheten. Syftet var att dela med oss av våra nyvunna kunskaper och också verka lite opinionbildande i ämnet mot politiken och mot vår tjänstemän i Falu kommun.

Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Projektets syfte var flerfaldigt. Det handlade dels om att skapa nya vägar för inträde på arbetsmarknaden via arbetsträning och praktik på Kulturarvet. Det handlade också om att bygga upp sociala företag kring Kulturarvets verksamhet och därigenom ge nya möjlighet för människor som av olika anledningar står utanför arbetsmarknaden. Det handlade om att använda grundvärderingarna kring socialt företagande som metod i arbete mot egen försörjning och att skapa, via lokala nätverk en stödstruktur för socialt företagande innehållande arbetspraktikplatser, mentorer och styrelseledamöter etc.

Mål:

Projektmål: 3 nya sociala företag

Utfall: 3 nya sociala företag

Projektmål: 20 nya anställningar

Utfall: 35 nya anställningar

Projektmål: 50 nya praktikplatser

Utfall: 50 nya praktikplatser

Projektmål: 20 medarbetarplatser i sociala företag

Utfall: 13 medarbetarplatser i sociala företag

Projekt mål: Engagera 180 personer utanför den ordinarie arbetsmarknaden
Utfall: 238 personer engagerades utanför den ordinarie arbetsmarknaden

Projekt mål: Utbilda 15 personer i partnerskapets organisationer kring socialt företagande
Utfall: 15 personer (studiecirkel och studieresa till Italien)

Projekt mål: 200 tjänstemän och politiker har fått information kring socialt företagande och Kulturavets verksamhet.
Utfall: 230 tjänstemän och politiker har fått information.

Effekt mål:

Att generellt skapa en större medvetenhet om de sociala företagens individ- och samhällsnytta och mer specifikt en direkt ökad kunskap hos våra folkvalda politiker.
Utfall: politiskt beslut fattades om en "Policy för sociala företag i Falu kommun" (KSO514/12). Där uppges att Falu kommun skall stödja start av sociala företag för att bidra till att människor med olika funktionsnedsättningar och andra grupper med svårigheter att komma in på arbetsmarknaden ska ges möjlighet att komma i arbete.

Sammantaget hölls 12 styrgruppsmöten under projekttiden. Det tog ett halvår innan gruppen blev fulltalig och först styrgruppsmötet hölls först i maj 2010. Styrgruppen bestod av tjänstemän och politiker i Falu kommun. Styrgruppen hade ingen direkt styrande funktion utan var tillsatt utifrån sina möjligheter att vara dörroppnare och sprida kunskap kring ämnet socialt företagande.

Projektgruppsmöten hölls varje vecka. Gruppen bestod av projektledaren, projektets koordinator, två handledare samt en s k "utrekryterare" för de som ville ha praktik utanför Kulturavets verkstäder.

Komplettering 2013-04-30:

- Antal deltagare 238p, varav 100 män och 138 kvinnor
- Fått arbete, 35p, 18 män och 17 kvinnor
- Arbete i sociala företag, medarbetarplatser, 13 p, 6 män och 7 kvinnor
- Gått vidare till utbildningar 14p, 6 kvinnor och 8 män.
- Praktikplatserna varierar mycket i längd/tid och antal och vi tar in efter söktrycket från Af, soc och vår egen Arbetsmarknadsenhet. Menar du totalt under projektet eller när det blev socialt företag, dvs hur det är nu i de nya sociala företagen? När det gäller Arbetslivscentrum, som är det ombildade Kulturavet, finns ett åtagande gentemot Falu Kommun på totalt 50 praktikplatser per år utan specificerat män & kvinnor. Ganska många har efter en tid på arbetsförmågebedömning / praktik visat sig sakna arbetsförmåga och har då förts vidare till Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan med fördjupad utredning, ofta medicinsk. Om du vill ha fördelning män & kvinnor behöver vi lite förtydligande.

Arbetsätt

Vad var ert huvudsakliga arbetsätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

"Utseendet" på den målgrupp som projektet vände sig till, utöver den personal som var anställd på Kulturavet, kom att överraska oss i sådan omfattning att vi fick lägga om vår tänkta planering. I stället för att storsatsa initialt på utbildning i socialt företagande fick vi

börja leta personal som kunde arbeta med personlig utveckling. Att de flesta som skrevs in i projektet hade lång frånvaro från arbetsmarknaden det visste vi. Vi visste också att orsakerna kunde variera men att det i huvudsak handlade om att man inte varit i arbete under lång tid. Orsakerna var många gånger sjukdom i kombination med svårigheter att hitta lämpligt arbete. Det som tog oss på sängen var att många hade så små egna resuser och var så identifierade med att vara sjuk och arbetslös att det fanns dåligt med utrymme för annat att ta plats.

Vi arbetade utifrån ett systemteoretiskt perspektiv med fokus på självkänsla och självförtroende.

Vi kom under sista halvåret också att arbeta med för-rehabiliterande insatser där Finsam Falun var beställaren. Detta medgav att vi kunde arbeta väldigt otraditionellt och erbjöd oss bl a att åka hem och hämta deltagare som själva hade svårt att ta sig till oss. Vi kunde också om det var önskvärt för samtalen hemma hos individen för att få till möten som skulle kunna passa alla. Vi tog emot personer med ned till två timmars närvaro per vecka.

Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen handlade ytterst om att vi erbjöd individuellt utformad vägledning för utforskande av styrkor, förmågor och stödbehov. Vi gav möjlighet till önskemål om arbetsinnehåll där vi gav stöd och handledning i arbetet. Viktiga verktyg var kontinuerliga avstämningar och utvärderingar i flerpartsmöten.

Projektets uppgift att utbilda i ämnet socialt företagande riktade sig även till politiker och tjänstemän i kommunen utöver gruppen arbetslösa. Svårigheten när vi skulle gå utanför verksamheten och rikta oss till den målgruppen var att få till tider rent generellt men i huvudsak få ihop till en tid som kunde passa alla samtidigt. Ett initiativ togs då att ordna lunchträffar som sträckte sig över en och en halv timma per tillfälle där vi åt och bedrev studiecirkel samtidigt. Vårt kursmaterial utgick från Bosse Blidemans bok "Sociala företag vidgar arbetsmarknaden", Kommentus 2008. Vi kom att kalla den verksamheten för Smakliga utbildningsträffar och dessa sträckte sig över åtta tillfällen där vi vid ett tillfälle inbjöd Bosse Blideman till träffen för att kunna fördjupa oss ytterligare och ges tillfälle att ställa frågor.

Efter det att projektet varit i gång i nästan ett år startades ett Nyhetsbrev som utgav varannan månad. Det sågs som en möjlighet att nå ut lite bredare och fånga andras intresse än bara de som redan var frälsta.

Radio- och tidsningsintervjuer som gick av stapeln genom att vi kallade till presskonferens, tillsammans med debattinlägg på temat socialt företagande kom också att få ett stort genomslag bland allmänheten. Efter varje tidningsartikel eller radiointervju ringde många och ville veta mera. Alla hade hållningen att det var ett mycket viktigt arbete vi sysslade med och många ringde för att de ville bli delaktiga i de vi arbetade med.

Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Medverkande aktörer i projektet var Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kommunens socialförvaltning, Kommunens Arbetsmarknadsenhet, samt en kommunpolitiker och en landstingspolitiker.

Deltagande aktörer i projektet bidrog med personalresurser i betydelsen kontaktpersoner till projektet för att få tillgång till deltagare samt vara dörröppnare in till respektive myndighet. En annat viktigt bidrag var att alla bistod med experthjälp till respektive myndighets regelverk.

Utöver det så bidrog Arbetsförmedlingen med aktivitetsstöd.

Försäkringskassan bidrog med aktivitetsersättning, sjukersättning, sjukpenning och rehabiliteringsersättning.

Kommunen bidrog med en stor resursförstärkning i form av att projektet hade tillgång till den handledaregrupp som jobbade med arbetslösa i kommunen på uppdrag från arbetsförmedlingen. Kommunene bidrog också med försörjningsstöd. Kommunens arbetsmarknads och integrationskontor var huvudman för projektet och bidrog med olika kompetenser allt utifrån stundande behov.

Styrgruppens sammansättning bestod av en representant från varje myndighet samt en kommunpolitiker.

Från arbetsförmedlingen deltog en handläggare med tidigare chefsansvar in om rehabilitering på lokalkontoret.

Försäkringskassan medverkade med en enhetschef.

Landstinget representerades av ett landstingsråd.

Från kommunen deltog enhetschefen från AME samt under halva projekttiden chefen för näringslivskontoret. (Han slutade och flyttade till annan ort men ersattes aldrig av någon annan). Dåvarande verksamhetsledaren för FINSAM var också representerad i styrgruppen. Den kvinnan kom sedan att övergå till en tjänst som projektledare för kommunens stora samordning av alla rehabaktörer. Hon satt kvar i styrgruppen under hela projekttiden.

Styrgruppens huvudsakliga roll var att fungera som dörröppnare för projektet samt bidra med information från respektive verksamhets regelverk och förhållningssätt. Styrgruppen var mycket engagerad och spelade en avgörande roll för att projektet landade rätt i olika avgörande sammanhang.

Projektgruppen bestod av projektledaren, projektets koordinator på lite varierad tid, 75 % intialt och därefter på 50%, två handledare en på 75 % och en på 50 % samt Kulturarvets personal (två stycken) som fungerade som arbetsledare ute i Kulturarvets verkstäder. I en senare del kom projektgruppen även att bestå av en extern praktikletare anställd på timmar. Vi hade också två kursledare anställda på timmar till de utbildningar vi anordnade.

Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Projektledning gick utbildning i jämställdhetskunskap som hölls av process-stödet för jämställdhet.

Orienteringskursen som riktade sig till deltagarna på temat personlig utveckling innehöll vid varje kursstart två timmars utbildning i jämställdhet. Det var dock inte lätt att nå fram i det ämnet när vi kom att diskutera jämställdhet ur ett kvalitativt perspektiv. Ointresse och svårigheter att ta sig till sig män och kvinnors olika förutsättningar präglade resultatet.

En föreläsare togs in som pratade kvantitativ jämställdhet, vilket gick betydligt bättre hem och förstods på ett helt annat sätt än den kvalitativa delen.

Projektledningen gjorde kartläggning och analys av hur vi i praktiken bemöter deltagare ur ett jämställdhetsperspektiv. Vi har löpande haft diskussioner på våra personalmöten utifrån dessa analyser och reflektioner. Den tydligaste "fördomen" vi konstaterade att vi bar på var oliktheter i bemötande och synsätt på missbrukande män kontra kvinnor. Våra reflektioner ledde till ett mer medvetet agerande i mötet med våra deltagare.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Inskrivning i projektet startade alltid med ett kartläggande samtal. Under det samtalet skulle all information som för dagen var känd, redogöras kring individens förutsättningar för att klara arbete. Merparten av dem som kom till projektet hade klart uttalade diagnoser, andra hade ingen diagnos med uppvisade ändå stora svårigheter att klara arbete över tid. Allt detta samlat krävde individuella insatser för var och en. Arbetsplatsen var rustad för att ta emot individer med både psykisk- fysisk- och socialmedicinsk funktionsnedsättning och en av våra handledare hade erfarenhet från eget missbruk.

Under projekttiden togs också ett beslut att påbörja professionella arbetsförmågebedömningar för att se om det var en affärsidé som kunde övergå till det tänkta sociala företaget. Dessa utredningar syftade till att minska rundgången som många andra deltagare upplevde att de hamnat i. Många gick från den ena åtgärden till den andra utan att egentligen komma vidare. Arbetsförmågebedömningarna var tänkta att lämna information om vilka drivkrafter och resurser som fanns hos individen. Dessa utredningar innebar en fördjupad inventering av individens förutsättning till arbete. Vi arbetade utifrån ett systemteoretiskt perspektiv.

Projektet anordnade föreläsare kring olika funktionsnedsättningar i syfte att skapa förståelse för varandras olikheter och förutsättningar. DHR (De handikappades riksförbund) anordnade en halvdag där deltagarna själva fick prova hur det var att vara blind och rullstolsburen. Vi fick också träffa personer som var fysiskt funktionsnedsatta och som berättade om hur det var att leva med sina handikapp ute i samhället.

Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

Vi inledde ett regionalt samarbete med dels andra sociala företag som besöktes, dels genom ett nätverk som skapades genom en distans kurs för arbetsledare i sociala företag på Väddö Folkhögskola. Fyra personer från Kuling deltog i den årslånga distanskursen och tre av dessa är nu ansvariga i tre nya sociala företag. Kursen som var riksrekryterande hade 27 deltagare från olika sociala företag i Sverige och inom ramen för kursen ordnades erfarenhetsutbyte med tidigare kursdeltagare från hela landet.

Kursen är den enda i sitt slag och hålls i samarbete med Coompanion Roslagen och nätverket PUST som är en stödorganisation för aktiva sociala företag i landet. Kursledare är bla Bosse Blideman som även jobbar för Tillväxtverket som utvecklar nya regelverk för sociala företag i hela landet.

Genom nätverket från kursen startade ett nytt riksbaserat PO2 ESF projekt under 2012, SPRING, för att stödja nya sociala företag när de ska klara att stå på egna ben.

Två transnationella aktiviteter genomfördes utan stöd från ESF inom ramen för Kuling:

1. Ett studiebesök ordnat av Bastakooperativens grundaqre Alex Carlberg i Italien. Där fick vi

mycket god insblick i de sociala företagens villkor i Italien och hur de fungerade med den speciella lagstiftning för sociala företag som gäller där. Bla så är Italiens största byggföretag ett socialt företag.

2. En studieresa till EU Parlamentet i Bryssel och det regionala kontoret Central Sweden i Bryssel. Det är Örebro, Gävleborgs- och Dalarnas län som har startat detta kontor för att stödja den regionala utvecklingen inom EU.

Kuling fick på detta sätt en god insblick i EU:s beslutande organ och hur olika länder satsar på sociala företag för att utveckla arbetsmarknaden för människor som står långt ifrån de reguljära jobben.

Eftersom de transnationella aktiviteterna inte fanns med i ursprungsansökan men togs senare upp i förlängningsansökan där projekttiden blev avkortad i ESF-beslutet kom kostnaden inte med i den ekonomiska redovisningen och den externa utvärderingen. Vi anser dock att de transnationella delarna hade stor betydelse för projektets framgång särskilt då flera politiker och samverkans partner följde med på resorna.

Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Projektet har sedan start arbetat med påverkan riktad dels till den stora målgrupp av arbetslösa deltagare som regelbundet skrevs in i projektet och också till de politiker och tjänstemän i Falu kommun som projektet var avsett att rikta sig till.

Utbildning - seminarier

Metoderna har varit kunskapsspridning genom kursverksamhet, studiecirklar, studiebesök på sociala företag runt om i landet och anordnande av seminarier, del i helt egen regi men också i samarbete med andra ESF-projekt och Coompanion Dalarna. Böcker och annat informationsmaterial har köpts in och delats ut till ovan nämnda målgrupper.

Radio tidningar

Debattartiklar har skrivits av projektledning på temat socialt företagande där individ- och samhällsnyttan har varit i fokus.

Vi har även genom medverkan i radio och tidningar lyckats med att nå ut till en bred allmänhet.

Nyhetsbrev

Projektledningen har hela tiden uppdaterat sig på nyheter kring socialt företagande genom att följa nyhetsbrev från Skoopi och Tillväxtverket bl a. Det som har varit av värde att sprida vidare har tagits med i det egna Nyhetsbrevet tillsammans med information kring lokala aktiviteter/nyheter som regelbundet gått av stapeln.

Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Regelbunden dialog via e-post, telefon och fysiska träffar har förts med projektets följeforskare. Följeforskaren har också utöver projektledning haft samtal med deltagare i projektet och andra externa aktörer som projektet har arbetat för. Följeforskaren har varit mycket stöttande och delgett projektet resultat och idéer från andra projekt vilket bidragit till

en positiv utveckling.
se bilaga

Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Projektet har på regelbunden basis följt upp de beslut som kommit fram. Diskussioner har hela tiden förts i projektgrupp och styrgrupp om hur vi lyckas att komma fram emot de mål vi har satt oss att jobba emot. De aktiviteter som varit riktade till våra deltagare har fortlöpande utvärderats och i mån av behov justerats så att det har fått önskad effekt. En sådan justering till exempel var hur vi tvingades lägga om upplägget av våra utbildningar när vi märkte i vilket dåligt skick många av projektets deltagare befanns sig i.

Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Vi har nått de flesta målen i projektet och den framgången kommer sig av, tror vi, att vi alla i projektledning varit hängivna uppdraget (eldsjälar), sprunget ur tron på den möjlighet sociala företag utgör för att bryta arbetslöshet och utanförskap för många människor.

Vi har också lyckats med att tillskapa intresse hos politiker och tjänstemän i Falu kommun genom den informationsinsats som gjorts. De sociala företagens samhällsnytta inspirerar och gör det lättare att komma framåt i annars snåriga beslutsvägar.

Stort genomslag bland allmänheten har också uppnåtts genom att vi har deltagit med debattartiklar och medverkat i radio och tidningsintervjuer.

En iakttagelse som också blev det som tvingade oss att till viss del förändra arbetssätt var att deltagarna som kom till oss var i de flesta fall i mycket dåligt skick. Många klarade helt enkelt inte av att delta i våra utbildningar utan vi fick ändra strategi och satsa på att arbeta med individen i stället. Det gjordes både enskilt och grupp. Det hade framgång i en del fall och i andra inte. Den grupp som var svårast att arbeta med var de som efter år av arbetslöshet och sjukdom var utestängda från systemet och levde under mycket knappa ekonomiska omständigheter. Dessa var inte mottagliga att varken styras mot socialt företagande eller att arbeta med sin personliga utveckling. Det primära behovet var att klara dagen med mat och annat livsnödvändigt, allt annat var underordnat. Sammantaget var också att för många av dessa deltagare så hade de ett mycket litet arbetsutbud.

Det största problemet projektet drogs med var just det ringa arbetsutbud som flertalet deltagare hade. Med ett system där man bygger projektets inkomster på den medfinansiering deltagarna bidrar med blir då katastrof då frånvarotiden inte godkänns. För att кара försörjning med personal och alla aktiviteter var vi tvungna att mer än fördubbla antalet deltagare för att kunna räkna hem medfinansieringen som projektansökan byggde på. Det blev tungarbetat och mycket stress tillkom då vi hela tiden skulle "jaga" deltagare till projektet.

Medfinansieringens konstruktion med deltagarnas försörjning är ett stort återkommande problem då den faktiska närvaron för målgruppen sviktar pga sjukdom, psykisk ohälsa och lågt arbetskraftsutbud kan detta äventyra hela projektekonomi. Den mest utsatta och högst prioriterade målgruppen för PO 2 kan bli omöjlig att jobba med genom denna form av medfinansiering. Från samhället läggs mycket resurser på dem men att få sjukvården, rehabiliteringen och andra aktörer att skriva medfinansiering är inte gylligt då

Diarienummer
2009-3060065

det blir för mycket byråkrati och de får inget ut av detta jobb. Någon form av schablon vore mycket enklare då de ändå försörjs med offentliga medel och projektaktiviteterna blir en del i rehabiliteringen för att återgå till jobb.

Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Susan Olsén projektledare tel: 070-653 6906

John Nises koordinator tel: 023-823 44